

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Opening van het verstand (Pasen)

Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden.

Lucas 24:45

Het is tijdens de verschijning van de opgestane Christus op de avond van Pasen. Hij opent voor Zijn discipelen het verstand om de Schriften te doen verstaan. Hoe is het mogelijk, dat dit nodig is, zal misschien iemand zeggen. Zij zijn toch discipelen? Inderdaad. Zij hebben het hoogste onderwijs gehad, nl. van de hoogste Profeet en leraar. Uit Zijn mond hebben zij de Schriften gehoord. De Schriften aangaande Zijn lijden en sterven, de Schriften aangaande Zijn opstanding. Zij zijn dus bijzonder onderwezen en konden dus wel weten van alles, wat met hem gebeuren zou. En toch... wat staat er van hen geschreven bij Zijn laatste lijdensaankondiging? "En zij verstonden geen van deze dingen en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden niet hetgeen er gezegd werd." En nu: de Emmaüs-gangers zijn tot hen gekomen. Petrus heeft getuigd van de aparte verschijning aan hem. Zij hebben zelf al beleeden: "de Heere is waarlijk opgestaan". In levend geloof hebben ze zo zelf de boodschap al vertolkt.

En toch, dat geloof wordt bewogen. Zij hebben nodig buiten zichzelf in de Schriften gefundeerd te worden.

Tot beschaming van hun wankelmoe-dig hart en hun niet-verstaan. Maar ook tot onderwijs en vertroosting in Hem, die de enige Bron van hun leven is.

En nooit zullen ze de Schriften verstaan, dan alleen door de Goddelijke werking op hun verstand, die opent voor de Schriften.

Het is die verborgen werking van boven, die de verduistering van het verstand verbreekt en de zin en betekenis van de Schriften doet verstaan. Ziet, die verborgen werking van de Heilige Schrift hebben wij allen nodig om de Schriften te verstaan. Zonder die werking zijn de Schriften wel

Schriften; zij stellen ons verantwoordelijk en komen met zo ernstige en welmenende roepstemmen.

Nooit kan een mens die onder het woord verkeert, God de schuld geven van zijn onbekeerd hart en verduisterd verstand.

God heeft ons éénmaal gesteld in het Paradijs om Hem te kennen. En na het verloren Paradijs laat Hij de Schriften uitgaan om in Christus de weg ter verlossing bekend te maken.

Echter, alleen deze krachtige werking doet de Schriften verstaan. Opening van ons verstand voor de Schriften en van die Schriften voor ons verstand zijn allebei nodig. Anders blijven de klanken ons in wezen vreemd, kunnen wel eens een ogenblik ontroeren, maar dringen niet door in het diepst van ons hart en verstand.

Gaat u zo Pasen tegemoet? De Heere lat zijn Paas-Woord uitgaan. Kennen we de kracht ervan? Zeg het tot de Heere: "U hebt Uw Woord gegeven, open mijn verstand opdat ik het verstaan mag, tot eer van Uw Naam en tot heil van mijn ziel". De Heere heeft er zo'n lust in, dat ge biddend acht geeft op de Schriften. Hij heeft zelfs een bijzondere toezegging voor allen, die in oprechtheid daarin de Heere nodig hebben: "opdat gij gelovende het leven hebt". Wat wonder. Wat de discipelen nodig hebben, brengt de Opgestane Christus nu Zelf mee. Hij komt door gesloten deuren. Voor Hem kunnen ze niet dicht blijven. Hij kreeg een geopend graf op het betalen van de schuld. Zo gaan ook de deuren open en kan het verstand van de discipelen niet gesloten blijven. Hij toont de tekenen van Zijn lijden.

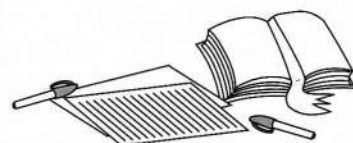
Hij eet voor hun ogen een gebraden vis en honingraten. Hij wil alle twijfel en ongeloof wegnemen. Maar bovenal leidt Hij hen in de Schriften door de opening van hun verstand. En daardoor gaan ze de geheimen van Zijn sterven en opstanding verstaan. Zo mogen ze straks uitgaan om de

Schriften te verkondigen.

En in die Schriften de gestorven en opgestane Borg. Die vrede heeft aan-gebracht voor een schuldig volk, en vrede schenkt langs de weg der beke-ring. Het is veel het leven uit Hem te ontvangen. Een wonder van boven. Maar zalig hij, die in de Schriften wordt ingeleid. Door het geloof wordt deze Borg dan in de Schriften gekend, omhelsd tot heil van het zondaars-hart. Dan blijft deze Goddelijke daad nodig. Naar het vlees blijft het verstand verduisterd.

Nooit groeit het kind van God boven het onderwijs in de Schriften uit. Om zichzelf te kennen. Om Hem te kennen. Om eeuwig God de eer te geven voor het werk der zaligheid. Om in een donkere wereld te getuigen van de enige Naam onder de hemel, tot zaligheid gegeven.

Wijlen Ds. D. Slagboom

VAN DE REDACTIE

Inhoud.

In deze aflevering van ons blad hebben we een paasmeditatie geplaatst van wijlen ds. D. Slagboom over Lucas 24:45. Ds. M.C. Tanis gaat verder met de behandeling van het avondmaalformulier. Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn schrijven over 'de drie stukken.' Ds. P. Roos schrijft een artikel naar aanleiding van het sluiten van de Raakskerk in Haarlem. Ds. P. van Zonneveld schrijft opnieuw een brief aan ouders." Zelf schrijven we over "kostbare middelen tegen satans listen."

Zieke predikanten

Hierbij denken we allereerst aan ds. M.A. Kempeneers van Elburg die plotseling moest worden opgenomen in het ziekenhuis vanwege hartklach-

ten. Hij mag weer thuis zijn. Er is hem enige tijd rust voorgeschreven. We hopen van harte dat de Heere dusdanig herstel zal geven dat hij te zijner tijd zijn arbeid in Elburg weer op zich zal kunnen en mogen nemen.

We leven ook mee met ds. P. van Zonneveld die vanwege rugklachten niet kan voorgaan. In het verleden heeft de Heere menigmaal herstel willen geven, we hopen van harte dat dit ook nu weer zal mogen gebeuren. Van harte sterkte toegewenst.

Ontmoetingsdag Werkendam.

D.V. Zaterdag 26 april in de Chr. Geref. Kerk.

Sprekers: 's Morgens aanvang 10.30 uur: ds. A. van Heteren (opening) en ds. J.M.J. Kieviet. 's Middags aanvang 14.00 uur: ds. B.L.C. Aarnoudse en ds. K. Hoefnagel (sluiting)

Ds. M.C. Tanis is verhinderd zodat ds. K. Hoefnagel zijn plaats zal innemen.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,

2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Er is in onze tijd veel te doen over het **Schriftgezag**. Daar willen de sprekers op onze ontmoetingsdag aandacht aan geven. Ds. J.M.J. Kieviet hoopt te spreken over 2 Tim. 3:16 *Al de Schrift is van God ingegeven....* En ds. B.L.C. Aarnoudse hoopt te spreken over 2 Tim. 3:17 *Opdat de mens Gods volmaakt zij...* Het is nodig dat hier aandacht aan gegeven wordt. Er worden verontrustende geluiden vernomen buiten en binnen onze kerken. We hopen van harte dat onze ontmoetingsdag mag toerusten en leiding mag geven wat deze zeer belangrijke zaak van het Schriftgezag betreft. Daarnaast is er ook altijd ruimschoots tijd voor ontmoeting en gesprek. We hopen weer vele bekenden te ontmoeten en wellicht ook nieuwe bezoekers te zien en te spreken.

Irak

Nu we dit schrijven lijkt er een einde te komen aan de strijd. Moge er een nieuwe regering komen die het goede voor de onderdanen zoekt.

Vogelpest en sars.

Mens en dier zijn kwetsbaar ondanks de grote kunde op medisch gebied. Het is niet zo dat de hoog ontwikkelde mens alles onder controle heeft. Mensen kunnen zichzelf en ook de dieren niet bij de gezondheid bewaren. We moeten elk ogenblik door de Heere bewaard worden. De afhankelijkheid van de Heere worde beleefd in alle opzichten.

DE DRIE STUKKEN (2)

"Hoe veel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zalig leven en sterven moogt?" "Drie stukken. Ten eerste: hoe groot mijn zonde en ellende zij. Ten andere: hoe ik van al mijn zonde en ellende verlost worde. Ten derde: hoe ik Gode voor zulke verlossing zal dankbaar zijn." Ellende, verlossing en dankbaarheid - de drie stukken... Hoe ligt de onderlinge verhouding tussen die drie? Hoe dienen ze te functioneren in het leven van een christen? Moet de orde van deze drie ook opgevat worden als een volgorde in de beleving? Hoe hebben de opstellers van onze Catechismus dit eigenlijk bedoeld? Over vragen als deze ging de rede die prof. dr. W. Verboom op 6 december 2002 hield. Het was ter gelegenheid van de aanvaarding van het ambt van hoogleraar aan de Leidse Universiteit. Dr. Ver-

Goede Vrijdag en Pasen

Wat het kerkelijke jaar betreft mag er weer worden stilgestaan bij het sterven van Christus en bij Zijn opstanding. De Heere geve gezegende diensden. Dat dode zondaren mogen worden opgewekt uit het graf der zonde en der ongerechtigheid. Dat dodige kinderen Gods verlevendigd mogen worden. De Levensvorst wekke, verlevendige en versterke het ware geloof tot beschaming van de vorst der duisternis en tot eer van God.

Chr. Geref. Bezinningskring classis Leeuwarden.

D.V. Zaterdag 10 mei a.s. wordt er een bezinningsdag gehouden met als thema: *Geestelijke herkenning binnen de Gereformeerde Gezindte*. Inleiders: Ds. A. van Heteren en ds. M.J. Kater. In de pauze wordt er thee en koffie geschonken. Na de pauze zal er ruim gelegenheid zijn om vragen te stellen aan een forum, dat onder leiding zal staan van ds. P. Roos. In het forum zullen zitting nemen de beide inleiders en dhr. H. van den Herik uit Veenendaal. Deze middag wordt gehouden in de Chr. Geref. Kerk Hoofdweg 127, Damwoude. Aanvang 14.00 uur. Een ieder is van harte uitgenodigd.

Verschijningsdatum volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 1 mei verschijnen. Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH.

boom hield zijn gehoor vijf modellen voor, vijf opvattingen over de verhouding van ellende, verlossing en dankbaarheid. Alle vijf zijn ze in de loop van de vorige eeuw uitgedragen en verdedigd, in preken en in geschrifte.

De eerste opvatting is die, welke gevonden wordt waar men, aldus dr. Verboom, *"het erfgoed van de Nadere Reformatie uit vorige eeuwen wil bewaren."* Het is de opvatting die dr. Verboom aantrof in de Catechismusverklaringen van onder anderen de dominees G.H. Kersten en J.W. Kersten uit de Gereformeerde Gemeenten, maar ook bij hervormde predikanten als I. Kievit en J. van Slidregt, en uit onze kerken onder meer bij ds. S. van der Molen. Hij typeerde haar als *'de bevindelijk-chronologische opvatting'*.

Dr. Verboom noemde haar zo om een tweetal redenen. Allereerst omdat, volgens deze opvatting, de drie stukken op een bevindelijke, dat wil zeggen op een innerlijk doorleefde wijze gekend moeten worden om getroost te zijn. En ten tweede omdat deze beleving een chronologisch karakter draagt. Dat betekent: eerst dient men z'n zonde en ellende te leren kennen, daarna de verlossing ervan door Jezus Christus en daarna de dankbaarheid voor deze verlossing. Het één is voorwaarde voor het ander.

Professor Verboom zelf distantieert zich van deze opvatting. Hij wijdt daar in zijn rede weliswaar niet zoveel woorden aan, maar hij is er wel duidelijk in. Volgens hem is het een onmogelijkheid kennis van bijvoorbeeld ellende te bezitten, zonder tegelijkertijd te delen in de kennis van verlossing en dankbaarheid. Dat is de leesregel die dr. Verboom hanteert. *"Hier is scheiden scheuren. Het mooie weefsel uit Heidelberg is dan uiteen gescheurd."* Al eerder sprak dr. Verboom zich in deze zin uit. Hij deed dat in zijn overigens leerzame boek *'De theologie van de Heidelbergse Catechismus'* [Zoetermeer 1996].

Dr. Verboom en (laten we eerlijk zijn) met hem vele anderen zijn er niet van overtuigd dat de drie stukken ook in de ondervinding in die volgorde worden geleerd. Dat de kennis van zonde en ellende een noodzakelijke voorbereidende weg is. Namelijk om plaats te maken voor Christus en Zijn werk, dus voor de kennis van de verlossing. Al heel snel wordt dat een voorwaardelijk Evangelie genoemd. Ik lees dat bijvoorbeeld in een boek dat een handreiking wil zijn bij de prediking van de Heidelbergse Catechismus (*'Kennen en vertrouwen'*, Zoetermeer 1993). Het volgende is te lezen bij de bespreking van zondag 2: *"Men maakt van de zondekennis een voorstadium dat voorafgaat aan het delen in het heil van Christus. De volgende stap is dat zulk een ontdekking en verbrijzeling tot voorwaarde wordt gemaakt om tot Christus te kunnen en te mogen komen. Het gevaar dreigt dat het Evangelie wordt ingesnoerd. Dit is een heilloze weg waarop velen in de gemeente Gods geestelijk kunnen verdwalen."* De zogenaamde chronologische opvatting (en u begrijpt nu wat ermee bedoeld wordt) wordt dus resoluut van de hand gewezen. Ik vrees dat dit ook binnen onze kerken de meest voorkomende reactie is.

Daarom wil ik op dit punt graag wat verder ingaan. En dan met name op de verhouding tussen de kennis van ellende en de kennis van de verlossing. De vraag waarop ik in dit artikel antwoord zoek, is vooral deze: hoe heeft Zacharias Ursinus, de belangrijkste opsteller van de Heidelbergse, de driedeling van de Catechismus eigenlijk bedoeld?

Op dit punt behoeven we niet in het ongewisse te blijven. We mogen ons namelijk gelukkig prijzen met het feit dat er van Ursinus zelf een Catechismusverklaring bekend is. Het is de eerste die ooit verscheen; het zogenaamde 'Schatboek'. Zelf bezit ik er twee uitgaven van: een heel oude, uit 1606, verschenen 'Tot Leyden. By Andries Clouck', en een uitgaaf uit 1886, uitgekomen bij G. Ph. Zalsman te Kampen. Ik citeer uit die laatste uitgaaf. Voor ons onderwerp is er ook heel wat uit te citeren. Namelijk om aan te tonen hoe Ursinus de driedeling van 'zijn' Catechismus heeft bedoeld. Dat is klip en klaar bij hem. Geen enkele onduidelijkheid! Hoe dan? Wel die chronologisch-bevindelijke opvatting was de zijne! Dat kan zonder een zweem van twijfel worden gezegd.

In zijn verklaring van de tweede vraag uit de Catechismus schrijft Ursinus onder meer het volgende. *"De kennis der ellende is voor onze troost nodig. Niet omdat zij op zichzelf ons troost of een deel van onze troost uitmaakt (op zichzelf verschrikt zij ons immers eerder dan dat zij troost), maar: omdat zij in ons het verlangen naar verlossing opwekt. Evenals de kennis van de ziekte bij de kranke de begeerte naar medicijn doet ontstaan. Zolang men immers niet gevoelt dat men ziek is, haalt men geen geneesmeester."* Ursinus vervolgt met nog een ander beeld – kennelijk omdat hij het zo belangrijk vindt dat dit goed verstaan wordt: *"Indien men de bevrijding niet verlangt, zoekt men ze niet. Indien men ze niet zoekt, verkrijgt men ze ook niet. Omdat God slechts bevrijding geeft aan wie ze zoeken, slechts opent aan wie kloppen."*

Maar, zo zouden we kunnen vragen, hoe is het dan te zeggen dat die kennis der ellende nodig is "tot onze troost"? Van troost blijkt op deze wijze immers vooralsnog weinig... Ursinus heeft deze tegenwerping voorzien. En hij antwoordt: *"De kennis der ellende is noodzakelijk om het verlangen naar verlossing op te wekken. Derhalve is ze nodig tot onze*

vertroosting. Ze is wel geen oorzaak op zichzelf tot troost, maar een eerste voorwaarde die vervuld moet worden, een gelegenheid die men kan aangrijpen om troost te zoeken. De kennis der ellende op zichzelf schrikt af. Doch die schrik wordt heilzaam zo het geloof er bij komt."

Let erop wat Ursinus hier dus zegt. De ellendekennis is voorwaarde tot de kennis van de verlossing. En zo is de ellendekennis de door de Heere aangewezen weg tot de enige troost. De kennis van zonde en ellende gaat dus aan die troost vooraf. En die ellendekennis gaat ook aan het waarachtige geloof vooraf. Dat zegt Ursinus immers: *"heilzaam zo het geloof er bij komt."* Onze vaders vermengden Wet en Evangelie niet. En ze vermengden ook voorbereidend werk en geloof niet. De ellendekennis geeft geen troost. En ze brengt evenmin de vrede in het hart. Ze baant alleen de weg. De weg naar het geloof. En zo de weg naar Christus. En de zaligmakende kennis van Christus!

Dit alles heeft ook gevolgen voor de prediking, zo vervolgt Ursinus. Hij wijst erop dat ieder die zijn zonde en ellende niet kent, nog ongeschikt is voor de prediking van het Evangelie. *"Want zo er door de prediking van de Wet, die handelt over de zonde en over Gods toorn, geen voorbereiding plaats heeft tot de prediking van de genade, volgt er een vleselijke gerustheid en ontstaat er een onvaste troost!"* Waarachtige troost kan niet samengaan met vleselijke gerustheid. Daarom is het – met het oog op het ontvangen van die troost – zo nodig dat Gods Wet onrust bij een gerust mens veroorzaakt. Ik geef Ursinus nog even het woord: *"Hieruit is het duidelijk dat men met de prediking van de Wet moet beginnen. Opdat bij de mens de hoop op eigen gerechtigheid terneer geworpen worde. En opdat zij worden voorbereid tot de kennis van zichzelf en tot een waar berouw. Zo dit niet geschiedt, worden ze door de verkondiging van de genade nog geruster en weerspanniger..."*

Tot zover de weergave van enkele woorden van Zacharias Ursinus, de samensteller van onze Catechismus. Geschreven naar aanleiding van vraag en antwoord 2 van de Heidelbergse. Zegt u eens: is dit niet in de geest van onze Catechismus zelf? De drie stukken: chronologisch-bevindelijk opgevat. Zal zo ook niet ons leer-

boek moeten worden uitgelegd? En moet het gewicht van deze dingen niet telkens weer op deze wijze aan de harten van de hoorders worden gelegd? *"Alleen, ken uw ongerechtigheid!"* Dit is de weg waarin de Heere kennis van genade en verzoening geven gaat! *Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn!*

Nu wordt wel gezegd dat Ursinus ten aanzien van deze dingen een ontwikkeling in zijn theologische opvattingen heeft doorgemaakt. Zijn Schatboek is de neerslag van de colleges die hij in zijn latere leven heeft gegeven. De drie stukken als drie stadia van het geestelijk leven – zo heeft hij het in die jaren zijn studenten voorgehouden. Maar toen hij, veel jaren eerder, de Catechismus schreef, zou hij aan zo'n benadering nog niet gedacht hebben. U kunt deze voorstelling van zaken ook in de rede van dr. Verboom lezen. Eerder verdedigde hij het in een interview in het RD (28 november 1996). Deze stelling klinkt misschien aannemelijk, maar ze is mijns inziens niet houdbaar. Ursinus heeft van meet af aan de chronologisch-bevindelijke opvatting gehad. En zo heeft

hij zijn Catechismus geschreven. Hoe we dat weten? Ter voorbereiding op de Heidelbergse Catechismus uit 1563 schreef hij in 1562 zijn zogenaamde Grote Catechismus, *'de hoofdzaken van de Christelijke godsdienst in 323 vragen en antwoorden'*. Zelf gebruikte hij vooral dit leerboek. Ik citeer nu slechts een tweetal vragen en antwoorden daaruit, de 148^e en de 149^e.

"Hebben Christenen die in het verbond Gods reeds zijn opgenomen, ook de leer van de Tien Geboden nog nodig? Zeer zeker. De Wet Gods toch moet zowel aan hen, die door het Evangelie bekeerd zijn, als aan de nog niet bekeerden, gepredikt worden."
"Waarom wordt de Wet vóór het Evangelie gepredikt aan de nog niet bekeerden? Opdat zij door de kennis van de zonde en de toorn Gods verschrikt, opgewekt worden om de verlossing te zoeken en voorbereid worden om het Evangelie te horen en zich tot God te bekeren."

Dit is de regel die Ursinus ons in zijn Heidelbergse Catechismus wilde bijbrengen. Met het oog op de ware leer. En met het oog op de ware troost.

Ds. J.M.J. Kieviet

nis heeft, niet genoeg angsten heeft doorgemaakt om Christus te ontvangen.

Het eerste middel tegen deze list is te overwegen dat velen die zulke voorbereidingen niet hadden Christus aangenomen hebben, in Christus geloofd hebben en door Christus gezaligd zijn. Mattheüs werd geroepen toen hij nog in het tolhuis zat. We lezen niet van voorafgaande angsten en verschrikkingen. We lezen op blz. 276 "God wint sommigen in door de lieflijke en stille stem van het Evangelie, en gewoonlijk zijn zij die zo tot Christus gebracht worden, de uitnemendste, ootmoedigste en vruchtbaarste christenen."

Het tweede middel is te overwegen dat arme zondaren, die bepaalde voorbereidingen en hoedanigheden missen in Christus mogen geloven en in Hem mogen rusten. De ergste zondaren worden genodigd het hart voor Christus te openen. We zien dat bijvoorbeeld in Openbaring 3 waar de Heere klopt aan de deur van Laodicea. Ze waren lauw, ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt.

Het derde middel is te overwegen dat God geen voorbereidingen en hoedanigheden gebiedt, maar wel gebiedt te geloven in Christus.

Het vierde middel is te overwegen dat het leed over de zonde, de smart, de schaamte en het treuren over het kwade voortvloeien uit het geloof in Christus. De vruchten zijn immers uit Hem. Alle evangelische droefheid is een vrucht van het geloven.

De vierde list: de satan fluistert een zondaar in dat Christus niet gewillig is om hem zalig te maken.

Satan zegt dat Christus machtig is om te verlossen, maar zet een vraagteken achter Zijn gewilligheid. Hij tracht het zo voor te stellen dat de zondaar te lang of te gruwelijk heeft gezondigd.

Het middel hiertegen is te bedenken dat Christus gewillig was de grote reis van de hemel naar de aarde te maken om zondaren te zaligen. Dit bewijst dat Hij gewillig is om hen te zaligen. In Mattheüs 9:13 lezen wij 'Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekeering.' Christus deed afstand van Zijn hemelse heerlijkheid wat een bewijs is van Zijn gewilligheid om zondaren

KOSTBARE MIDDELEN TEGEN SATANS LISTEN –19

De tweede list: de satan stelt de zondars hun onwaardigheid voor ogen.

De satan stelt het zo voor dat de zondaar de grootste ellende waardig is en de kleinste kruimel genade onwaardig. De satan tracht wijs te maken dat de zondaar het niet waardig is Christus in zijn huis te ontvangen en dat hij het zeker onwaardig is Christus in zijn hart te ontvangen.

Het eerste middel tegen deze list is te overwegen dat God nergens in Zijn Woord enige waardigheid in het schepsel vereist voordat het in Christus geloven mag. De Heere eist geen waardigheid voordat een schepsel in Christus mag geloven en tot zijn zaligheid op Hem mag leunen en in Hem mag rusten. De satan wijst op de onwaardigheid van de zondaar met het doel om Christus en de ziel voor eeuwig gescheiden te houden.

Het tweede middel is te overwegen dat alleen onwaardigen tot Christus kwamen en in Hem geloofden. Christus gaf de uitnemendste weldaden, de grootste gunsten, de hoogste

waardigheid en de zoetste voorrechten aan onwaardige zondaren. Er is juist sprake van vrije genade en barmhartigheid.

Het derde middel is te bedenken dat wanneer u zou wachten tot uw ziel waardig zou zijn, u nooit tot Christus zult komen.

Het vierde middel is te bedenken dat het de hoogmoed en dwaasheid van uw hart is die u aanzetten om voor Christus enige waardigheid op te brengen.

De zondaar is er afkerig van met lege handen te komen. Er is van de zijde van de zondaar geen geld en waardigheid. Het is niet zozeer het gevoel van de onwaardigheid, maar juist de hoogmoed die een mens ervan weerhoudt tot Christus te komen.

De derde list: de satan wijst de zondars erop dat zij bepaalde voorbereidingen en geschiktheden missen.

De satan wil het zo voorstellen dat de zondaar niet vernederd en rechtvaardig genoeg is, niet genoeg zondeken-

zalig te maken. Hij deed dit immers om de zaligheid voor zondaren te verwerven. De zee van zonde, de zee van toorn, de zee van verdrukkingen, de zee van bloed, waar Christus doorheen ging opdat zondaren gezaligd zouden worden bewijst dat Hij gewillig is om zondaren te zaligen. Het uitzenden van predikers bewijst dat Hij gewillig is om zondaren te verlossen. De klachten van Christus over hen die niet gezaligd willen worden door Hem bewijzen ook Zijn bereidwilligheid tot het zaligen van zondaren. De vreugde en de blijdschap die Hij heeft in de bekering van zondaren zijn bewijzen van Zijn bereidwilligheid zondaren zalig te maken. We lezen op blz. 280 "God de Vader verheugde Zich in de terugkeer van de verloren zoon; Christus verheugt Zich als Hij de vrucht van de arbeid Zijner ziel ziet; de Geest verheugt Zich dat Hij weer een tempel heeft om in te wonen, en de engelen verheugen zich dat ze er weer een broeder bij hebben (Jes. 53:11).

De vijfde list: de satan houdt een zondaar meer bezig met de verborgen raad en besluiten van God dan met zijn plicht.

De satan zegt: maak u niet druk over

het aannemen en omhelzen van Christus. Als u uitverkoren bent, zult u zalig worden. Zo niet, dan is alles wat u doet tevergeefs. De satan probeert het zover te krijgen dat een ziel gelooft dat hij niet uitverkoren is.

Het eerste middel tegen deze list is met ernst te overwegen dat geen engel, mens of duivel u kan zeggen of u uitverkoren bent of niet. De Heere heeft aan niemand bekendgemaakt wie uitverkoren zijn.

Het tweede middel is acht te geven op hetgeen waartoe u geroepen wordt. 'De verborgen dingen zijn voor de HEERE, onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen' (Deut. 29:29). We lezen op blz. 281 "Uw werk, zondaar, is allereerst weder te keren naar de Heere en in hem te geloven. Uw werk is uzelf op Christus te werpen, aan Zijn voeten te gaan liggen, in zijn weg op Hem te wachten, en Hem niet met rust te laten, totdat Hij zal zeggen: Zondaar, Ik ben uw Deel, Ik ben uw Heil, en niets zal tussen Mijn en u scheiding maken".

Ds. A. van Heteren

vloeking. In het formulier staat zo met nadruk: op Zich geladen. Wat in Jesaja 53 beschreven staat werd werkelijkheid op Golgotha. Hij het is Schaap. Hij is het Lam. Het vloekdragende Lam. Het woord vervloeking houdt veel in. Gebannen zijn uit de gunst en de gemeenschap van de Heere. God de Heere algeheel tegen. Verlatenheid. Het kennen van de toorn van God. Het dragen van Zijn gramschap. Door Jezus' aanvaarding, door Zijn ondergaan wordt Zijn zegening ontvangen. Zo wordt men met Zijn zegening vervuld. Wat in Psalm 23 staat wordt gekend. Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende. Zijn zegening is er voor nu en in de toekomst. Zijn zegening maakt rijk. Paulus verstond het en daarom schreef hij: zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? God de Heere tegen Zijn Zoon en nu door de Zoon God de Heere eeuwig voor ons. Dat is God met ons, door tijd noch eeuwigheid te scheiden. Echte avondmaalgangers leven bij beide werkelijkheden: vervloeking en zegening. Het 'Ik heb verdiend', is geen vluchtige uitspraak, maar een zaak die door nadere zelfkennis al meer beleden wordt en het 'ik verkrijg' wordt al meer bewonderd en geprezen. Het maakt stiller. Mede denkend aan wat er in het formulier staat: en heeft Zich vernederd tot in de allerdiepste versmaadheid en angst der hel met lichaam en ziel aan het hout des kruises toen Hij riep met luider stem: Mijn God, Mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten? Hierdoor worden we gewezen op het dieptepunt van het lijden van Jezus. Dit is een ontzagelijke diepte die wij niet kunnen peilen. Christus heeft in de drie uur aan het kruis geleden wat verlorenen in de hel eeuwig moeten lijden. De voltrekking van Gods gericht heeft Hij gekend. De Godsverlating spreekt van Gods eeuwige toorn. Met welk een doel vond dit plaats: opdat wij tot God zouden genomen worden en nimmermeer van Hem verlaten. Onze staat is vreselijk. Van nature zijn we kinderen van de toorn. Het is niet overtrokken maar waar wat ons doopformulier zegt, dat wij met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn en daarom in het koninkrijk van God niet kunnen komen. Geen enkele zaak of handeling buiten de machtige goedertieren daad van de Heere, namelijk de wedergeboorte neemt deze werkelijkheid weg. Op de school van de Heilige Geest wordt het geleerd. Dit

JEZUS' DOOD OP GOLGOTHA

Leer mij o Heer' Uw lijden recht betrachten, in deze zee verzinken mijn gedachten: o liefde die om zondaars te bevrijden, zo zwaar moest lijden. Dit vers is bekend. Een avondmaalganger moet er bij leven en het plaats bekledende werk van de Heere Jezus waaraan gedacht wordt, moet meer gaan leven. Dit gebeurt als de Heilige Geest werkt in het hart. Daardoor worden we al ootmoediger, stiller, overdenkend wat Christus heeft willen doen op Golgotha. Hoe duidelijk, hoe teer is het door Olevianus beschreven. Wat heeft er plaatsgevonden op de kruisheuvel Golgotha. In het formulier lezen we: dat Jezus Zijn gezegend lichaam aan het kruis heeft willen laten nagelen, opdat Hij het handschrift onzer zonden daaraan hechten zou en heeft also de vervloeking op Zich geladen opdat Hij ons met Zijn zegeningen vervullen zou. Welk een daad greep er op Golgotha plaats. Jezus Christus gaf Zich volledig over. Zijn lichaam werd gehecht aan het kruishout. Het wordt Zijn gezegend lichaam ge-

noemd. Het bijvoeglijk naamwoord is terecht geplaatst. Het lichaam van Jezus was rein, heilig, maar het wijst ook op Zijn leven. Op Zijn houding, Zijn spreken, Zijn daden. Altijd dienen. Hij kon zeggen: 'Ik ben in het midden van u als een die dient'. Toen het lijden van Jezus zwaarder werd, verminderde Zijn ontferming niet. Wat deed Hij in de hof van Gethsemane. Welk een grote liefde sprak in Zijn woorden aan het kruis. Laten we verder letten op het gebeuren op Golgotha. Zijn volledige overgave tot de kruisiging spreekt van Zijn daad namelijk het hechten van het handschrift van onze zonden aan het kruis. Gedacht wordt aan wat beschreven staat in Kolossenzen 2: 14. Daar gaat het over de lange schuldbrief, waarvan elke letter tegen ons getuigt. Ons schuldig verklaart. Ons vonnist. Maar door de daad van Jezus, door Zijn bloed vindt de wegneming plaats. Het 'waardoor' wordt in de Schrift duidelijk aangewezen. Jezus Christus heeft Zijn schouders geplaatst onder de schuld en de ver-

maakt niet lijdelijk, maar leidt al meer tot bewondering van de kruisgenade, verdiend door Jezus' nederdaling ter helle. De genade die spreekt van het heil: en Ik zal u tot een God zijn en gij zult mij tot een zoon, een dochter zijn. Een kind met een Vader. Een Vader, Die niet verstoot noch verlaat. Een Vader, Die waarmaakt: Ik ben er! Ik blijf er! Steeds met jou! Die geloofs zekerheid geeft troost in strijd en smart en uitzicht: we moeten weer denken aan Psalm 23: al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen

kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf die vertroosten mij. Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens en ik zal in het huis des Heeren blijven in lengte van dagen. Door Zijn trouw bevestigt de Heere dit en versterkt Hij het geloof in Zijn persoon, Zijn woord, Zijn daden. Die versterking geschiedt door het sacrament. Wie het verstaat en dit nodig heeft bidt: Heere, laat Uw Woord en sacrament daartoe steeds dienen.

Ds. M.C. Tanis

ALARM OM DE KERK

Vorige week konden we een treurig bericht lezen, dat de betrokkenen zeker ter harte zal gaan. Het gaat om de Raakskerk in Haarlem, een kerk die 90 lange jaren dienst gedaan heeft als kerkgebouw van de gemeente Haarlem-C.

Het is een van de oudere kerken in ons kerkverband met een duidelijk historische betekenis. Deze kerk heeft geschiedenis gemaakt in betere tijden dan thans. Zeer bekende en alom geachte voorgangers hebben er jarenlang gepreekt. Ik denk dan aan predikanten zoals Schotel, van der Vegt, J. W. Geels, W. Bijleveld, Prins, Laman, Holtrop en Geels.

Wat doet het pijn als zulke kerken gaan verdwijnen en eigenlijk overbodig raken. Het is een teken aan de wand, dat ons kerkelijke leven afbrokkelt en almaar minder wordt. Eerder gebeurde dit in Den Haag-C, waar de gemeente werd opgeheven. Ik heb zelf eens, misschien al wel bijna twintig jaar gelden in die kerk gepreekt en toen ging het al om een gering aantal mensen.

Er zijn meer gemeenten waar deze trend zich reeds lang heeft ingezet. Ik denk ook aan het imposante kerkgebouw van de gemeente Rotterdam-W, waar de gemeente ook langzaam maar zeker minder wordt en op de lange duur, naar te vrezen valt, gaat verdwijnen. Ik weet zelf nog heel goed dat langs de brede toegangswegen van deze wijk in Rotterdam de gezinnen opgingen naar Gods huis, terwijl ik vele jaren later in plaats daarvan de massa's mensen zag gaan naar de Kuip (voetbalstadion Feyenoord). Wat een gruwelijk proces heeft zich reeds voltrokken in de grote steden, terwijl nu in allerlei platelandsgebieden dezelfde gang van zaken zich voordoet. Van nabij weet

ik dat zich dat ook in Utrecht reeds lang geleden heeft voltrokken. Het is een vast te stellen feit.

Zij die in zulke kerken hebben verkeerd en daar de hand des Heeren onder de prediking hebben opgemerkt, zullen met diep heimwee terugdenken aan de tijd, dat alles zo anders was. Er komt iets boven van wat Jeremia eeuwen terug klaagde, toen hij sprak van de verwoesting van Jeruzalem. "En van de dochter Sions is al haar sieraad weggegaan".

Kerken zijn de sieraden van een volk. Er is geen schonere aanblik dan een kerkgebouw, waarin de Heere wil wonen en werken. "Gaaf het ulieden niet aan, gij allen die over de weg gaat...?"

Deze gebouwen hebben onze kerken gediend in de bloeiperiode van het Woord der prediking. Er is een tijd geweest dat onze gemeenten grote aantrekkingskracht hadden op ons volk. De bevindelijke prediking trok mensen aan, die hongerden naar de zuivere bediening. Er leefde in die dagen een levende begeerte naar het Woord Gods.

De predikanten van toen hadden ook iets, wat onze generatie voorgangers lijkt te missen, namelijk een geestelijke en persoonlijke betrokkenheid bij het Woord, gepaard aan een diep inzicht en een rijke kennis aangaande het Woord van God en aangaande Zijn weg in mensenharten.

De meeste leden van onze kerken nu zullen dit niet meer persoonlijk hebben meegemaakt. Onze jeugd kan er ook niet van weten. Daarom ontstaat er iets zoals hetgeen gebeurde bij de stichting van de tweede tempel onder Jozua; de ouderen weenden omdat zij terugdachten aan de betere tijden van weleer en de jongeren juichten vanwege de aanvang van de tempel-

bouw. We kunnen dan vragen of de dingen van toen nu ontbreken?

Het zal niet overal zo zijn, maar wie bekend is met de grote steden en ook met de vele, vele middelgrote steden waar eveneens al evenzovele schone kerkgebouwen zijn verdwenen, zal dit moeten toestemmen. Trouwens, ook in bijvoorbeeld de dorpen boven Dokkum voltrekt zich dit proces in een zeer snel tempo.

Daarom heb ik de vinger willen leggen bij een treurig stemmend verschijnsel. Althans, mij en zeer vele anderen overvalt bij het lezen van zulke berichten een gevoel van droefheid.

Als ik het betreffende bericht in "De Wekker" verder lees, dan is er sprake van ontvolking van de binnenstad en de "Raaksplassen". De kerk is verkocht aan een projectontwikkelaar. In Utrecht heb ik zo'n koop van zeer nabij persoonlijk meegemaakt.

Meestal noemen we dat als de reden van de terugloop: ontvolking van de binnenstad. Het zal ongetwijfeld zo zijn dat dit in Haarlem, een situatie immers die mij persoonlijk niet bekend is, meegespeeld heeft in het hele proces. Maar dat zou dan moeten betekenen dat rond de stad allerlei satelietgemeenten gegroeid zijn in aantal. Het is echter zo dat rond de grote steden onze kerken ook niet zijn toegenomen, meer eerder zijn afgenomen. Vooral in de PS. Van het Westen is de terugloop over de hele linie, in steden en dorpen, vrijwel in gelijke mate desastreus.

Als u dat vergelijkt met de Gereformeerde Gemeenten, die ook in steden als Rotterdam en Den Haag weinig mensen meer overhebben, dan neemt u rond de steden juist wel een grote toename waar. Daar is sprake van een verplaatsing vanuit de stad naar aangrenzende plaatsen zoals Ridderkerk en Zoetermeer. Daar en in veel meer andere plaatsen ontstonden heel grote gemeenten.

Rond Haarlem zie ik bij ons geen gemeenten, waar groei is waar te nemen in die mate en mede bepaald vanuit de stad.

Dat brengt me tot de conclusie, dat onze kerken geen enkele werfkracht hebben. Dat is al jarenlang door vele anderen eerlijk uitgesproken en geconstateerd.

En dat is verdrietig. Het brengt ons dan wel tot de vraag: Hoe komt dat nu en wat is daarvan de oorzaak? Zeker, onder onze mensen ontbreekt een heel erg sterk kerkelijk besef. De

binding van het doorsnee Christelijk Gereformeerde kerklid aan het kerkverband is anders dan in de GG.

Maar er zal ook een overwegend gevoel bestaan bij velen dat er ook in de prediking en in het gemeentezijn allerlei zaken zijn gewijzigd en dat alles heeft niet geleid tot een consolidering van het geestelijk erfgoed. Daar ligt een grote, zo niet de grootste oorzaak!

Het is dan ook zo jammer, dat dat niet wordt opgemerkt. Wie Jeremia leest in zijn Klaagliederen, weet dat hij wel doordrong tot de wortel van het probleem, namelijk de zonden van het volk. Hij zag er een oordeel van God in. Het gaat me aan het hart, dat we daar als kerken nog niet aan toe zijn. Het besef breekt nog niet door dat we iets kwijt zijn, iets wezenlijks en iets dat niet gemist kan worden. De kracht van het Woord bijvoorbeeld, of, misschien de nabijheid van de Heere Zelf. En dat is veel ernstiger.

We lezen van allerlei voorstellen tot vernieuwing en verandering. Drama en toneel in de kerk zouden dan de zaak moeten redden. Rituelen behoren bij deze tijd, zo zegt men. De prediking moet beeldend gaan worden. Velen onder ons stellen simpelweg vast dat de oude stijl van de verkondiging zijn tijd gehad heeft. We spreken nu over de viering en over de maaltijd enz. En zodoende gaan we nog al meer inleveren en prijsgeven. Totdat we straks niets meer overhebben en Nederland alleen nog maar de skyline gaat vertonen van bankgebouwen en voetbalstadions.

Is het dan terecht, zo vraag ik, dat het betreffende bericht spreekt van een bijeenkomst, waar men gezellig bijeen hoopt te zijn, onder het genot van een drankje en een hapje? Dit als onderstreping van een nieuw begin, terwijl er toch slechts sprake is van een weemoedig afscheid?

Is dat terecht, zo vraag ik? Ik begrijp wel dat men verder moet en verder gaat. Maar deed Jeremia het niet anders?

Moge de Heere ons de ogen openen eer het voorgoed te laat is. Alles wat we kwijtraken, komt nooit meer terug.

Ik hoop dat onze ogen daarvoor open mogen gaan. Gelukkig voor de Kerk, dat er in het nieuwe Jeruzalem ook geen kerk meer zijn zal, omdat die niet meer nodig is en omdat zelfs op de bellen der paarden de heiligheid des Heeren vermeld staat.

ds. P. Roos

BRIEVEN AAN OUDERS (4)

In nog één openbaarde zich herstellende genade. Ook Noach wandelde met God. In het Lukasevangelie, in het geslachtsregister van de Heere Jezus wordt hij genoemd: Noë de zoon van Lamech. Vader Lamech noemde zijn zoon met opzet Noach. "Want" – zo sprak hij – "deze zal ons troosten over ons werk, en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de HEERE vervloekt heeft." Die naamgeving zegt dus niet dat hij sterk uitzag naar de komst van de belofte Verlosser.

Ook hij is voor zijn kinderen een lichtend voorbeeld geweest, en dat 595 jaar lang. Zelfs ook voor zijn kleinzonen: Sem, Cham en Jafeth. We kunnen Noach als arkbouwer. 120 Jaar heeft hij daarover gedaan, en dat temidden van spot en van hoon. Hebben zijn drie zonen hun vader, de prediker der gerechtigheid met het maken van de ark meegeholpen? Zo zijn er vragen te stellen. Ik denk echter aan dat ene moment, dat Noach als het ware ieder van zijn gezin bij de hand nam. Dus zijn vrouw, zijn drie zonen. Sem, Cham en Jafeth, en zijn drie schoondochters. Wat een aangrijpend ogenblik is dat geweest. Hij leidde ze in de ark der behoudenis, en zij, zij lieten zich leiden. Meen nu niet dat die tijd beter was. De Heere Jezus heeft gezegd, dat in de eindtijd Noachs tijd zou wederkeren: eten, drinken en vrolijk zijn. Nu – dat is onze tijd. De tijd van het materialisme. De tijd van het carpe diem – pluk de dag. Het leven geen meerwaarde. Vaders, moeders tracht u uw kinderen te leiden in de Ark der behoudenis, de Heere Jezus Christus? 't Zal toch wat zijn als uw lieve kinderen straks omkomen in de vloed van Gods oordeel. Werkt u als Noach aan uw behoud en aan het behoud van uw kinderen? De Heere schakelt de mens daarbij in. Met de armen over elkaar zitten en afwachten is niet bijbels.

TEXEL

Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3 sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k., douche.

Bel voor de folder:
0222-318391. Bungalowpark
"De Verrassing"
Bijkorfweg 6, Oosterend.

Buigt u de knieën? Spreekt u met uw zoon, met uw dochter? Verhaalt u hun van de grote dag die komen gaat, de dag van het oordeel waarop wij met ons zaad zullen staan voor de rechterstoel van Christus, en dat het dan een van twee is: of zalig of rampzalig. Van Andreas wordt in het Nieuwe Testament vermeld dat hij zijn broer Simon Petrus leidde tot Jezus. Die woorden zijn zo kostelijk: "en leidde hem tot Jezus." Neen – u kunt uw kinderen niet zaligmaken, niet behouden. U moogt ze echter leiden tot Jezus, opdat Hij hen zalig maakt en behoudt. Heeft Hij niet gezegd: "Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet". Laat u hen tot Hem komen, leidt u hen naar de grote Behouder toe? Door Hem, in Hem zijn ze waarlijk behouden, eeuwig behouden.

Ds. P. van Zonneveld

MUZIEKAVOND CULEMBORG

Op D.V. zaterdagavond 3 mei a.s. zal er een muziekavond gehouden worden in de Ned. Herv. Kerk van Beusichem. Het doel is nieuwbouw voor de Chr. Geref. Kerk in Culemborg. Het huidige kerkgebouw is te klein geworden.

Er zal samenzang zijn, een meditatie door ds. Den Butter, Chr. Geref. predikant te Culemborg.

Aanvang 19.45 uur, toegang € 2,-.

Oosterend - TEXEL:

3 vrijstaande privé-bungalows (5/8 pers.) te huur. Nog vrij week 23 en 31, en na 15 aug.

Bel Samara Ploeg
0222 318 198.

Voor info bel:

0416 - 692 787
of
0184 - 630 180

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

Mbuma Zendingsdag

GELDERMALSEN

De 40e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbuma-Zending wordt D.V. gehouden op

Woensdag 30 april 2003

In een van de hallen van de Coöp. Fruitmasters-groep u.a.- Aanvang 10.30 uur

Sprekers: 's morgens (10.30-12.30 uur)

1. Ds. Tj. De Jong, Staphorst, 1^e voorz. Opening
2. Ds. John MacLeod, Schotl.(met vertaling)
3. Ds. J. Roos, Opheusden

Pauze van 12.30- 14.00 uur

Voor en na de bijeenkomst en tijdens de pauze is er gelegenheid om kennissen en vrienden te ontmoeten en de kramen van onze dameskransen enz. te bezoeken. Zoals gewoonlijk zijn er ruime parkeerterreinen beschikbaar.

De Ned. Stichting Mbuma- Zending ondersteunt het geestelijk en medisch zendingswerk van de Vrije Presbyteriaanse Kerk van Schotland, welke reeds ruim 98 jaar in Zimbabwe werkt, met thans 2 inlandse predikanten. Op vele plaatsen zijn kerkjes, scholen en medische klinieken.

Sprekers:'middags (14.00-16.00 uur)

4. Ds. D. Monster, Barneveld
5. Dhr. A.B. den Breejen, Werkendam (vertelling)
6. Ds. S. de Jong, Leerbroek, slotwoord

De behoefte aan steun is nog steeds groot.

Giro-rekening penningm.: 16.18.570
t.n.v. Mbuma-Zending te Genemuiden.

Aanvragen voor het blad in kleuren geïllustreerd der Stichting bij: drh. A.B. den Breejen,
Gedempte Haven 18G, 4251 CA Werkendam.

Aanvragen van zendingsbusjes, balpennen e.d.:
J. Veenema,
Postbus 213,
3850 AE Ermelo,
tel. 0341- 563310

Diamantweg 47, 3817 GH AMERSFOORT
Tel. 033-461 9922.

www.chinachristianbooks.org

Maak uw gift over op bankrekening:

3473.76.029

**China. Onderdrukking, vervolging,
marteling. 80 miljoen christenen
komen samen in huisgemeenten.**

**Er is honger naar Gods Woord, maar ook
gebrek aan goede, gereformeerde litera-
tuur. Onze stichting vertaalt, drukt en ver-
spreidt theologische werken en biedt toe-
rusting en opleiding aan
huiskerkleiders. De nood is groot,
uw geld hard nodig. De schatten van
de Reformatie, nu ook in China?**

Met uw hulp: Ja!